

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimars 21 de Desembre de 1897

Núm. 8.438

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas.
3 provincies trimestre.	3.50
Extranjer y Ultramar.	7
Anuncis, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llogografia Mallofré, carrer Jauguera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

Arrabal Santa Anna, número 80, prop à la plassa de Catalunya

La que paga més contribució de la provincia
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

CEPS AMERICANS

HORT DE PAU ABELLÓ tocant à la carretera de Tarragona

Arrelats molt superiors. -- Preus ventatjosos. -- Autenticitat garantida.
Per tractar en lo mateix hort ó carrer primer del Roser n.º 4.

MALALTÍAS DELS ULLS

L' oculista de Tarragona, D. J. MIRÓ accedint gustós à las peticions de sos numerosos clients, estableix en Reus una consulta tots los dilluns y divendres de 2 à 5 de la tarde. Consulta: Arrabal Santa Anna, número 1, pis primer, cantonada al carrer Monterols.
Los demés dias en son gabinet de TARRAGONA, de 10 à 12 del matí y de 3 à 5 de la tarde.

Tos

Desapareix ràpidament usant lo

XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos

FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

Vinyas Americanas

DE Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, 1er millions. -- Preus reduhits y autenticitat garantizada. -- Cinch millions d' estacas, y un milió de barbats.

SECCIÓ DOCTRINAL

Als nostres amichs de Galicia

La malehida centralisació que 'ns està empobrint y deshonrant, te posadas fondas arrels en totes las regions de la península. No es sols à Madrid que 'n viuhem y l' explotan; en totes las capitals de provincia, en tots los caps de partit y fins en las més petites vilas, hi ha subjectes disposats en tot y per tot à servir à la centralisació. Los uns ho fan per ignorancia del mal que està causant al país, mal inflahit per una idea de patria gran, que no es gran ni es tal patria; altres, de mala fé, serveixen à la centralisació porque en ella viuhem y en viuhem. Aquestos son nostres verdaers enemics, ab los quals tenim que llyuitar valerosament los que estimem la llibertat y la prosperitat de las regions.

A Catalunya fa temps que hi estém llyuitant, porque l' idea d' autonomia hi es ja antiga y arrelada, tal com à Navarra y à la Vasconia. Mes deixen que en las demés regions se despertí potent l' idea de regionalisme, y com diables esparverats per la presencia de la Creu prompte s' aixecarán sos enemics à combàtre-la deseperadament.

Tal acaba de passar à Galicia. Allí l' idea de regionalisme estava endormiscada, era mansa y vergonyosa de sortir à la llum del sol com tota idea nova en un país dominat per l' idea antiga, era un regionalisme purament literari informat per un amor platónich à la terra, mes nostres amichs d' allí, particularment los ilustrats redactors de la *Revista Gallega*, devant del exemple que 'ns acaba d' oferir lo mateix govern centralisador en la cuestió de Cuba, s' han determinet à demanar ab valentia lo que 'ls hi correspon: lo dret à governarse à sí mateixos.

Devant d' aqueixa aspiració tan noble y justa, un diari d' aquella capital, *La Voz de Galicia*, geiós dels interessos centralisadors que representa, en son número del dia 15 dels corrents, las emprén contra aqueixas nobles y justas aspiracions, en un article que verdaerament fa llástima. Se titula dit article «Galicia autónoma» y es un rest de disbarats com un rest de pebrots vermells. En ell s' afirman cosas estupendas; se diu que Galicia ab l' autonomia, hauria de pagar un exercit d' ocupació; que seria més pobre, porque à las cargas del Estat hi hauria d' anyadir las propias de la regió; que las cambras regionals serían una orga de gats (tan pacíficas y exemplars que son las espenyolas!) que 'ls diputats regionals votarian tributs dobles als d' are, y per fi de festa tothom en pés demanant per amor de Deu poguer tornar als paternals brassos del Estat espanyolque are fa la felicitat del país. No 'ls hi sembla que tot aqueix programa, ab altres disbarats que omiteixo, es més propi per un bando de Carnestoltes que per un article doctrinal d' un diari seriós? La veritat es que de serios no ho han estat may, aqueixa classe de diaris; la serietat la desco-neixen per complet, com à fidels portaveus dels cacichs y polítichs que representan.

La centralisació absorbent, es un mal tangible y vi-

sible per tot arreu del món. En cambi la Estats autònomament regits, ofereixen avuy lo major grau de prosperitat y benestar en aquest mon, hont l' absolut benestar no es cosa que s' alcançi. Los Estats Units d' América y la confederació Helvética, son los dos exemples més perfectes de govern que 'ns ofereix avuy lo mon. Los mateixos Estats confederats d' Alemanya, apesar del militarisme que 'ls aclapara, viuhem prepotents y son il vot es lo que pesa més à Europa. En los sigles passats gosaren vida próspera y respectada nacions lliures com la corona Aragonese, los reyalmes del Nord d' Espanya, los Ducats y Comtats d' Italia, etc. En cambi avuy, y uns y altres, gemegan pobres, miserables, deshonrats sota l' jou de la centralisació.

Nó! no es l' autonomia lo que portaria la miseria à Galicia: Lo que ja li ha portat, es lo despòtich centralisme dessota del qual gemega. Ell es quilli exigeix una tributa escandalosos, terribles, que han deixat en la miseria à tot lo país, pera que 'ls protegits d' aqueix centralisme pugan ferse una barba d' or, porque puja medrar tota una rassa dominadora enemiga del treball, porque 's' hagi pogut continuar una guerra desastrosa no més que en defensa d' un honor nacional que l' han trepitjat cent vegadas; per ella, per la centralisació, las familias han de deixar la terra nadius, han de passar los mars en busca del treball que aquí se 'ls nega; porque l' centralisme resulta impotent pera protegir la producció nacional, y per ella, peis seus defensors, peis que d' ella viuhem, ens hem de veure insultats los que de cor estimém y desitgem l' autonomia, que 'ns ha de ser la vida.

Escollin bé nostres amichs de Galicia: no desmayin en la llyuita, fassin entendre al poble quins son los que li han causat la seva ruina, fassinli entendre ab claretat, sense cap temor ni respecte, y aquest mateix poble acabarà per escupir à la cara dels seus butxins.

JOSEPH ALADERN.

Reus, 19 Desembre, 97.

Sentencia esperada

encare que temuda

En lo número 493 d' aquest periòdich, corresponent al 29 d' Octubre últim, posàrem al corrent à nostres llegidors d' un célebre llyitigi que havia promogut gran interés en l' Audiencia de Madrid y que revestia excepcional importancia durant cert número d' anys à Castella era causa de que las personas subjectes al dret general de una regió, tinguessen que regir sas relacions jurídicas per lo dret comú ó sia l' Códich Civil.

Allí exposarem l' assunte que motivà tal plet y manifestavam fundadament que ab seguretats fallaria contra las lleyes forals, com aixís ha succehit segons la noticia que ha vingut à nostre coneixement y de quals fonaments aném à donar compte, si be ho farém únicament ab extracte, puig altre cosa no permet lo lloch de que disposèm y la índole del periòdich.

S' apoya l' Audiencia de Madrid en las consideracions següents:

1.º Que l' article 15 del Códich Civil disposa que 'ls drets de sucesió testada é intestada declarats en lo

mateix son aplicables als que procedint de provincies y territoris forals guanyen sin vehinat en altres subjectes al dret comú; que pera 'ls efectes d'aquest article 's guanya per la residència de 10 anys en territoris de dret comú, a no ser qu' avans d' acabar aquest plasso, l' interessat manifestés sa voluntat en contrari; que aquesta manifestació deu ferse davant lo jutje Municipal pera sa inscripció en lo Registre Civil y que las disposicions d'aquest article son de recíproca aplicació a las provincies y territoris de diferent legislació civil.

2.ª Que la difunta permanesqué mes de 10 anys a Castella, sens fer constar sa voluntat de no subjectarse a la legislació comú, puig que dits 10 anys no s' han de contar desde la publicació del Códich, sino que s' hi poden sumar los anteriors, tota vegada que si haguessin de contarse desde dita publicació s' exigiria una circumstancia que no prevé lo mentat article 15, tenint en consideració, además, que la fetxa de dita publicació no havian los llitigants adquirit cap dret.

3.ª Que lo dispost en l' article 15 es obligatori pera totas las provincies del Regne segons estableix l' article 12 del Códich.

4.ª Que es indubtable que ab arreglo al estatut personal 's decidia avans si una persona que estava en l' exercici de sos drets civils podia adquirir domicili y canviarlo y quals eran los efectes que produhia; é inspirantse la Comissió de Códichs en la doctrina jurídica de la personalitat dels Estatuts, entengué que devia fixar lo concepte de la residència com necessari pera l' enllás y aplicació del nou Códich y de las legislacions forals y que debía suplir lo silenci dels interessats quant no manifestessin d' un modo expres sa voluntat sobre los efectes civils de sa residència, senyalant lo sol trancars de 10 anys pera guanyar vehinat y expresant que aquesta disposició seria de recíproca aplicació a las provincies y territoris espanyols de diferent legislació civil.

5.ª Que una de las cuestiones mes viva y extensament discutidas fou la de la subsistencia del dret foral en las relaciones entre los habitants de las provincies y territoris que 's regeixen per lo dret comú; y essent lo referit article 15 lo fruyt d' aquell debat, procedeix sa aplicació tal com está redactat sense treure ni posarhi cap altra cosa.

A queixos son en resumen y essencia, a part d' altres de caràcter particular referents al cas concret que movia l' llitigi, las consideracions en que 's funda la sentència que vé a causar una nova ferida a nostra legislació.

Tenint en compte qua segons noticias que han arribat a nostre coneixement, dita sentència no es encare ferma per haverse entaulat lo recurs de casació, estant en consecuencia la la cuestió *sub judice* nos abstinérem de ferhi comentaris, guardantlos pera son dia, quant lo Tribunal Suprem hagi pronunciat l' última paraula sobre tant important assumpto, que casi ja diriam quina ha d' esser, sense cap por d' equivocarnos.

Lo que si ferém notar es la perillosa redacció, del article 15 del Códich civil, puig si bé a consecuencia de las protestas que s' aixecaren de tot Catalunya ab honrosa unanimitat, com deuria esser sempre que es tractés dels interessos de nostra terra y de la conservació de nostre dret, 's lográ lo cambi de la primera redacció d' aquell article segons lo qual bastava pera regirse per lo Códich, naixés en territori ó provincies de dret comú; 's deixá subsistent son número tercer, que declara estar subjecte al Códich als que procedint de territori foral guanyin vehinat en altres subjectes al dret comú, lo qual s' adquireix segons hem vist per la residència de deu anys, sens mostrar la voluntat en contrari.

Curta es la vida y aquell plasso que sembla llarch passa com una emanació, produhint un cambi en lo dret que regia nostres relaciones jurídicas que no reportá mes que disgustos y disencions en lo sí de las familias motivant costosos llitigis que d' altra manera no existirían.

Lo just, lo equitatiu seria que sense una manifestació expresa del interessat, continués regintse per lo dret de sos antepassats, per lo dret sobre 'l qual se basa la constitució de sa familia y de son patrimoni.

R.

(De Lo Catalanista.)

SECCIO LITERARIA

A Jofegen

A tú, amich benivolgut, a tú et dedico 'quest raig de inspiració que ve a ma ploma y no extranyis que abusi de slabansas

per ensalsarne, amich, lo nom que portas, puig n' ets mereixedor de tal elogi y encor temo que aixís no 'n dongui probas tan convincens com jo desitjaría. per demostrart' que 't porto amor de sobras.

Vintidós anys ne fá que 'ls meus bons pares, en una nit sens dupte, nit de sombras, á una inconcientment, tots dos pecaren sens pensar que després ne ve la *prógima* que condempna 'ls delictes que 's cometen sens meditar avans com millor s' obra, y el poch temps de comesa aquesta *falta*, sens jo menjarne *coca*,

lo mon, quest mon d' enganys y de miserias de sas presons per mí n' obrí las portas.

D' allavors que 't conech, emich puríssim, únich amich, ab qui las penas totas he compartit d' ensá que so á la terra, reclús en sa presó, mes ben dit fora.

Tú has compartit ab mí tas alegrias, de mas tristesas la meytat te 'n tocan, si tens una pesseta y jo la gasto may vols que 't dongui quatre rals de tornas; si tinch algú secret a tu te 'l conto sens teme traïdoria de ta boca y si acás un conflicte se 'm presenta, rumihant, rumihant, tú 'l solucionas; que 'ts tú 'l mes bon amich, l' únich sens dupte que tinch, com no se 'n troban de tan fidels al mon, si tots ho fossin com tú, ni una camorra per serne diputat ja s' armaria que l' ambició, amich meu, per tú n' es morta.

Tú m' aymas als meus pares com jo 'ls aymo, ab amor sens igual; com jo 'ls perdonas la falta; que per ells, jo inocent pago com ells pels seus ne pagan la penyora.

A tú res meu t' insulta, res t' arredrà, res te fá res del que ab mí 's relaciona en tot y haber de reportar la carrega de mas penas y ditxas... tota, ¡tota!...

¡Mitat de mí mateix des que la Iglesia me senyalá ab lo nom que firme á sota, tú, en cualsevol perill, la teva vida que arresgarias per la meva 'm consta: la confiança et tinch que posaria a mí mateix company, y no á un altre home, que amichs com *Jofegen*, inseparables, sens mentir puch jurar que no se 'n troban.

Y es tant l' amor que 't duch que si morias jo subsistir sens tú... ¡cal... ¡no!... ni un' hora, ni tampoch un segon!... jo 't seguiria que habem de ser iguals fins dins la tomba.

JOSEPH FERRÉ GENDRE.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 20 de Diciembre de 1897 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSEP. particular
9 m.	756	100	0	0	Plujes	
3 t.	755	100	0	0		

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Mínim.	Term. tipo	direcció	classe	can
9 m.	Sol. 14	40	12	E.	CunNin	0/8
3 t.	Sombra 14	40	13	E.		0/8

Lo representant de la célebre fábrica de paper de fumar JOB en aquesta ciutat, D. Sebastiá Tosquellas, ens ha regalat un magnífich Calendari americá pel any nou, que es una verdadera obra d' art.

A tot comprador de dit paper, quina compra no baixi de 10 rals, se li regala un de dits calendaris.

Pera mes informes dirigitse al representant, Barre-ras, (Nou), 3.

Ahir morí en aquesta ciutat D. Joseph Alsina, avi de nostre apreciat amich y colobrador en Joseph Carbonell y Alsina.

Acompanyém a tan apreciable familia en lo just sentiment que experimentan per tan dolorosa pérdua.

L' enterro 's verificará avny a dos cuarts de quatre de la tarde.

Per l' Inspector de mercats d' aquesta ciutat don Pere Rovire, ahir foren decomisats é inutilisats 17

ks. de peir per no reunir prou condicions de salubritat pere ser destinat al consum públich.

Avans d' acabar aquest any anirá a Barcelona nostre amich, lo notable escriptor mallorquí D. Miquel S. Olivé, pera donar una conferencia al Atenen Barcelonés. Junt ab ell visitarán aquella ciutat los distingits literats islenys D. Antoni Noguera, D. Gabriel Alomar y Vilallonga, D. E. Torrendell, D. E. Peyró, D. Joseph M.ª Marqués y D. Antoni Pont, Pbre.

Ab lo de Filipinas ja 'ns comensan a fer lo plasso una mica mes llarch, a jutjar per aixó que dihen de Madrid:

«A Manila se nega rotundament que doném als insurrectes cap indemnació.

Únicament se costea lo viatge als cabecillas que vulguin sortir del Arxipiélech. Los insurrectes dihen que entregaran las armas quan se telegrafihi la arribada de Aguinaldo a Hong-Kong.»

Y 'ls insurrectes podrán contestar que si 'ls seus quefes ja están bé a Hong-Kon, ells també están perfectament a *Hon-Son*. Y las nostras festas ens haurán resultat un poch mulladas.

Los diaris rotatius sembla que van posant seny. Llegeixis en prova lo següent telégrama que casi tots ells publican:

«S'insisteix en assegurar que importants cabecillas cubans han promés a Marcos Garcia y a altres agents d' Espanya presentarse a indult després que s' hagi implantat la autoromia.

S'afegeix que a dits cabecillas se 'ls hi reservarán bons destins en la administració de la gran Antilla.»

¿Qué haurían dit aquells valents patrioters de café si al bó de la guerra lo govern hagués proposat entregar lo govern de la isla als cabecillas insurrectes. Fa horror sols pensarhi. Pels *tigres de la manigua* allavors no hi havia mes premi que las presons, las forcas y 'ls afusellaments, y encara los diaris cridavan perquè 's tenia massa clemencia ab ells. Avuy se 'ls hi ofereixen bons destins públics y tots ho troban molt natural. ¿Ahont queda la vergonya política d' aquests farsants de la *perra chica*?

La Cambra de Comers d' aquesta ciutat ens ha passat pera sa inserció lo següent telégrama:

«Excm. Sr. President del Consell Ministres. «C. C. de Reus té honor elevar felicitació entusiasmista V. E. y Govern per brillant resultat pacificació Filipinas, contant sia auguri de millors vésperas la Pátria.—President, Quer.—Secretari general Abelló.»

L' assumpto d' en Tost continúa preocupant l' atenció pública, pero apesar de lo que s' afirmava darrerament, avuy ja ningú creu que 's tractés d' assensinar a Weyler.

La premsa de Saragossa ja reflecta d' una manera molt diferent la seva opinió sobre 'l misteriós succés, com pot veures per lo següent suelto que retallém d' un diari d' aquella ciutat.

«No creyém equivocarnos al afirmar que continúa en las sombras y que jutjém molt difícil la llum.»

Es evident que 's tractava de la comissió d' un delicte, aixó está ja en la conciencia de tots; que estavan disposats los autors y bé preparats pera la coartada també es innegable. Donchs r-s mes se sap.

Tost fa cuantas declaraciones se li antojen. Ja veurém si 'l «chato» aclara algo l' assumpto, pero ho dubtém.»

La acreditada revista bibliográfica universal tan acreditada en tot lo mon ab lo nom «Polybiblion», que veu la llum a París, s' ocupa en son número del darrer Novembre del volúm dels «Jochs Florals» de Barceloná d' aquest any, comensant per dir que la nostra institució ha pres un desenrotllo que no sembla pas a la vora de perdre.

Després d' alabar la impresió elegant del volúm, diu que en ell la poesia y la prosa, los travalls d' imaginació y d' historia hi apareixen armoniosament barrejats. Cita 'ls noms dels autors llorejats y de las composicions premiadas, calificant totas las poesias com manifestacions d' un *hermós moviment poeticó* y recomanant especialment d' en Maten y d' en Rahola. Dels travalls purament literaris en prosa 'n diu que en tots quatre, encare que escrits en aquesta, no hi falta poesia, calificant després com a travalls serios y de sever interes los de mossen Anton Vila y de D. Nòbert Font y Sagué.

S' ha publicat lo Calendari Catalá de paré pera 1898, que tan bona acullida té dels catalans.

Avans d'ahir al matí se celebrà al teatre Gayarre de Manresa, un meeting obrer, acordant-se no assistir al treball.

Se preveu una huelga general entre 'ls obrers de las fábricas, secundantlas las arts, los oficis y 'ls gremis.

Una comissió d' obrers visità als fabricants, advertintlos hi que al dia següent no encenguessin las calderas dels seus establiments.

Segons los telégramas de la Habana, lo dia 24 quedarà constituït lo govern autònomich que ha de regir aquella illa, baix la forma autonomista, decretat per lo govern d' Espanya.

L' acte més gran que podrí fer aqueix govern, seria demanar que 's retirin als cuartels las tropas que están en campanya ó en operacions, à fi de facilitar la presentació dels insurrectes. Sols aixís podríen veure per part d' Espanya una completa llealtat en lo promés.

Lo recaudat ahir per concepte de Consums en la Administració d' aquesta ciutat, puja à la cantitat de pessetas 1232'48.

Copiém de *Lo Catalanista*:

«Se 'ns diu que en las vinentas festas es molt probable se verifiqui l' estreno de la nova sarsuela de Mossen Miquel Ferrer y don Francisco de P. Bedós, titulada: «La flor de la immoralitat».

Desitjaríam que 's confirmés la noticia».

Están molt adelantats los treballs pera fundar à Barcelona la Institució de los Arts Gráficas de Catalunya, haventse rebut varias adhesions d' importants casas dels rams del Llibre, establertes en las quatre provincias catalanas.

Pròximament se convocarà una reunió general de tots los rams anexas, ab objecte de realizar l' anunciat projecte.

Tenim entés que à semblansa de lo fet per lo Govern francés al repatriar sos soldats malalts y ferits de Madagascar, y ab lo noble y piados fi de evitar als nostres que tornin de Filipinas las grans molestias d' un llarch viatge y potser preservar à molts d' una mort certa, lo President y l' Secretari de la Comissió Provincial de la Creu Roja à Barcelona, están fent gestions sembla que sia un fet la instalació d' un Sanatori à Aden en la mateixa forma que 'ls establerts en la Península per dita Associació y de conformitat ab las indicacions que se 'ls hi han fet per tan respectables personalitats, com son los senyors Pare F. Nonell, misioner franciscà, y don Saturnino Ximenez, abdos residents en la actualitat à Aden.

Diu un colega de Tarragona:

«Se 'ns ha assegurat que la gran companyia de sarsuela que actua en el Teatro Fortuny, de Reus, obrirà un abono de cinch funcions en lo teatre Principal d' aquesta ciutat, quan acabi sos compromisos la companyia que está actuant en lo mateix.

En lo cas de que fós un fet la vinguda de la citada companyia, aquesta posará en escena las óperas «La Dolores» y «Marina» y las millors sarsuelas del repertori.

De totes veras desitjaríam se confirmés la noticia.

«El Globo» diu que alguns diaris se mostren recelosos de que lo de la pau de Filipinas se reduheixi à un «timo».

«Aixó, afegeix lo colega, es una tontería. Discutir la pau es tant com defensar la guerra».

Valenta llògica gasta 'l diari ministerial. Veurém à la fi qui tindrà rahò. Tandebó ens equivoquessim!

SECCIO OFICIAL

La Palma

Per no estar encara acabadas las obras que 's fan en lo local d' aquesta societat y per haverho demanat gran número de socis, la Junta de Govern ha determinat allargar per tot lo present mes la entrada franca de drets.

Reus 15 Desembre 1897.—Lo Secretari.

Registre civil

dels dias 18 y 19 de Desembre de 1897

Naixements

Joseph Gascón Millán, de Bruno y Paula.

Matrimonis

Rafel Ferré Jové, ab María Balsells Martí.

Defuncions

Magdalens Sugranyes Nogués, 1 mes, Horts de

Miró, 7.—Joseph Cistué Quintana, 27 anys, Llovera, 43.—Margarita Serra, 82 anys, Sta. Paula, 5.—Tomás Gené Baldó, 63 anys, Amargura, 13.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Tomás.
Sant de demà.—Sant Demetri.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona à las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65'25	Filipinas	
Exterior	81'37	Aduanas	96'37
Amortizable		Cubas 1886	95'87
Fransas	17'35	Cubas 1890	79'37
Norts	22'90	Obs. 6 0/0 Fransa	97'
Exterior París	61'68	Obs. 3 0/0 »	52'75
París	32'70	Londres	33'50

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paisos.

BOLSA DE REUS

Cotisations realitzadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	65'25	Fransas	17'35
Exterior	81'37	Cubas vellas	96'
Colonial	96'35	Cubas novas	79'37
Norts	22'90	Aduanas	96'37
Obligacions Alt. asa	83'87	Oblig. 3 0/0 Fransa	97'
		Filipinas	94'95
		PARIS	
Exterior	61'68	Norts	52'75
		GIROS	
París	32'70	Londres	33'50

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauredó Prats, don Joan Vallés Vallduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres à 90 dias fetra.	operacions
» à 8 » vista.	
París à 30 » »	
Marsella à 8 » »	

VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.

ACCIONS	0/0	0/0	0/0
Gas Reusense		850	
Industrial Harinera			0
Banch de Reus	515	520	
Manufacturera de Algodon	70	100	0
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		150	
Societat Hidrofórica	135	150	

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 18

De Marsella y escalas en 3 dias vapor «Cabo Espartel», de 1024 toneladas, ab efectes, consignat à don M. Peres.

De Port-Vendres en 3 dias pel. gol. francesa «La Paix», de 79 ts., ab bocoyes buyts, consignat à don A. Mariné.

De Alicante y escalas en 40 dias pail. «Claudio», de 81 ts., ab petroli, consignat als senyors Argenté y Rodriguez.

Despatxadas

Pera Port-Vendres pail. francés «Anna», ab ví.
Pera Bilbao y escalas vapor «Cabo Espartel», ab efectes.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Companyia d' ópera y sarsuela espanyola
DIRIGIDA PER LO MESTRE

D. FRANCISCO PEREZ CABRERO

Funció pera avuy.—Segon abono.—1.ª de la tercera série.—A benefici del primer tenor D. Francisco Alcántara.—Se posará en escena la sarsuela en 3 actes «Jugar con fuego».—En l' intermedi del segon al tercer acte, en obsequi al beneficiat lo distingit professor de violoncello Sr. Baucis acompanyant lo piano lo notable mestre Perez Cabrero, tocarán les següents pessas de concert: «Chants du crepuscule», Offembach, y «Capricho de violoncello», Quarenchi.—Tercer acte de la sarsuela «Marina».

Entrada à localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.
A dos cuarts de nou en punt.

ANUNCIS PARTICULARS

CROMOS Y TARJETAS

pera Nadal, Any nou y Reys.

Desde las mes luxosas à las mes senzillas se confeccionan en la impremta d' aquest diari.

TELEGRAMAS

Madrid 20.

Sembla que 'l tinent coronel d' enginyers D. Joaquín Ruiz se troba d' acort ab lo cabecilla Aranguren pera la presentació de la partida d' aquest últim. Ab objecte de convenir dita presentació sortí Ruiz pera 'l campament d' Aranguren, situat à Camp Florit. Se disposaven à regressar à la Habana quan lo titulat general Alexandre Rodriguez los feu presoners y, juntantlos sumaríssimament, se 'ls hi aplicà lo bande de Màxim Gomez y foren esfusellats. Lo fet ha produhit gran consternació à la Habana.

Ruiz portava 28 anys de residència à la Isla y tenia amichs en tot arreu, inclús en la insurrecció. Un emissari ha portat los gemelos y la camisa del infortunat quefe. Se fan gestions pera recóbrar lo cadavre y enterrarlo à la Habana.

Lo corresponsal à Saragossa de «El Liberal» diu que à lo de Tost may li ha concedit importancia. «Are ha declarat—afegeix—que 'l viatge y 'l cambi de trajo son un vot fet à la Verge». Es un imbècil dit individu, segons lo citat corresponsal.

Segons despais de Manzanillo, forsas del general Pando han tingut un topament ab l' enemich à Laguna Inabo, en lo que hi hagué gran número de baixas per abduas parts. Entre nostres ferits s' hi compta 'l meije militar Sr. Badía, al que 's donará recompensa. Tinguerem dos oficials y 21 soldats morts. S' ascendirà à varis dels oficials del batalló.

Baix la presidencia del Sr. Montero Rios s' ha reunít en lo Senat la sub-comissió de Códichs, ab objecte d' activar lo projecte de lley de reforma del enjudiciament.

Segons resulta dels datos oficials, desde 'l dia primer de Novembre s' han causat als insurrectes 681 morts y se 'ls hi han fet 107 presoners, y pujan las presentacions à 337. Ademés s' ha recullit molt d' armament y municions.

Diuen de Tanger que nostre ministre en aquella capital ha rebut per conducte de las autoritats marroquies lo tractat convingut ab la kàbila de Bocoys reconoguent y garantisent la llibertat de la navegació europea devant de las costas del Riff.

Diuen de la Habana que 's tenen noticias del campament rebelde, participant que 'ls cabecillas mes importants han extremat las ordres pera reprimir qualsevol tendencia à presentarse à indult.

Segons ha manifestat lo cabecilla Villanueva, la situació actual dels insurrectes es iguala à la en que 's trobavan en véspas de la pau del Zanjón.

Diuen de Nova York que ha fondejat en Punta Gorda (Florida) lo cutter guarda costas «Mac Klines», portant à remolch set barcas espanyolas que, procedents de Cuba, trobá en aigües jurisdiccionalas yankees.

Sembla que en ditas barcas fou trobada gran cantitat d' aiguardent, presumintse que, ademés de dedicarse al contrabando, trasportavan passatjers entre Cuba y Nort América, contravenint las lleys de neutralitat de la República.

A Pamplona, entre las runas del incendi de que ja s' ha donat compte, van recullits 5 cadavres y passan de 30 'ls ferits, 20 d' ells graves. Faltan varias personas que se saposa foren víctimas de la catástrofe.

A Guadalajara (Méjich), mentras se celebrava una corrida de toros, un d' aquets saltá la valla, matá à tres espectadors, ferí à nou y lográ sortir de la plassa y escapantse al camp. Lo pánich fou indescriptible.

Ferrocarril económic de Reus à Salou

Servoy de trens que regirà desde 'l dia 1 de Setembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 9'06.—Tarde: 2'32, 3'45.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 10'46.—Tarde: 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridià de Madrid.

Imp. de G. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS.

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 4.ª, 2.ª y 1.ª.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diables, (per Vilanova).
12:44 t. mercaderias, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
16:31 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y diasptas).

De Reus a Mora

2:33 m. — 7:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 a.

De Reus a Tarragona

8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 a.

La Reus a Lleyda

8:10 m. — 5:23 t.

De Lleyda a Reus

5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodi

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Vimbodi a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 a.

De Valencia a Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS:
De Tarragona, 8:30 m.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

- «Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
- «Quadros», per Emili Vilanova, 2
- «La Didax», per Joseph Feliu y Codina, 2
- «Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2
- «Costums tipicas», per id., 2
- «Alcover», monografia per id., 1
- «Poesias», per Manel Marinello, 2
- «Oda a Barcelona», per Jacinto Verdguer, 4
- «Lo Pi de las tres brancas», per id., 2
- «L'Aglella», per Ramon Masferrer, 4
- «Croquis Pirineus», per J. Massó Torrents, 4
- «La Fada», per id., 2
- «Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2
- «Anat pel mon», per Santiago Russinyol, 4
- «Les Croniques catalanes», per Gabriel Turull, 12
- «Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20
- «Poesias», de Joan Maragall, 8
- «Aladern», per Emili Guanyabens, 8
- «Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias, 8
- «Mont-lba», per Bosch de la Triaxeria, 12
- «Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20

SECCIÓ CASTELLANA

- «Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12
- «Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12
- «Tascant per les Serres», per J. Pons y Masaveu, 12
- «Espectres», per Enrich Ibsen, 8
- «Obras dramáticas de la biblioteca del Teatro Regionalista», a meytat de preu.
- «Cansons Catalanes», harmonisades per Enrich Morera, han sortit:
- «Sant Ramon», 2 rals.
- «Planys», 2
- «El Maçoudia», per Brunet y Bellet, 4

SECCIÓ GALLEGA

- «España, tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
  - «Patria y Región», per Salvador Golpe, 12
  - «Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer, 2
  - «Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
- Además están, a la venda diferentes obras de celebrats literats catalans, castellans y extranjers.

VALORES LOCALES	ACCIONES
100	100
150	150
200	200
250	250
300	300
350	350
400	400
450	450
500	500
550	550
600	600
650	650
700	700
750	750
800	800
850	850
900	900
950	950
1000	1000

Moviment del port de Tarragona

De Marsella 7 esclaves en 3 dies vapor «Cabo» Ba-
rtales de 1024 toneladas, ab electric, congnat a
don M. P.
De Port Vindres en 3 dies vapor «Mac Kinnear»
Paix, de 70 t. en bocoyes, buys, congnat a don
A. Marín.
De Alacant y esclaves en 40 dies vapor «Cataluña»
de 81 t. ab electric, congnat a los señores Argente y
Hortiguera.
Desembarcadas:
Para Port Vindres vapor «Arauc» ab electric.
Para Bilbao y esclaves vapor «Cabo» Baratales, ab
electric.

Diversions publichas

Teatro Fortuny

Compañya d'opera y zarzuela española
D. FRANCISCO PEREZ CABRERO
Punt de partida 7:30 — 9:00 sobre — 1.ª de la tarde.
Es séria. — A partir del primer tenor D. Francisco
Alcántara. — Se podrá en escenas en 3 actos.
Elugar con fiasco. — En l'intermedi del segon al ter-
cer acte, se oprimen el personal de músicos, profesores
de violoncelo Sr. Bascos acompañado el piano de no-
table maestre Pérez Cabrero, locutor de zarzuela per-
sone de concert: «Cantos de zarzuelas», ORATORIO y
«Epitafios de violoncelos», «Zarzuela», — Tres actos de
la zarzuela «Martina».
Entrada a localitat 3 rals. — 1.ª y 2.ª de tarde y
A des de curtes de non en punt.

Periòdico econòmic de Reus a Salou

2 anyos de treus que regira desde 4 dia 1 de Setembre
de 1907.
SORTIDAS DE REUS — Mat: 4:10, 9:06. — Tarde:
9:30, 3:15.
SORTIDAS DE SALOU — Mat: 4:58, 10:48.
Tarde: 3:10. — Nit: 7:25.
Las horas se regiran per lo meridid de Madrid.
Imp. de G. Ferrandé. — Piazas de la Constitució.

A para d'ahir el mall se celebró el festejo...
De Barcelona (per Tarragona) 9:30 m.
De id. directe 10:30 t.
De id. id. 11:30 t.
De id. ab la correspondencia extranjera
(per Picameixons y descendents de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 2:30 m.
De Lleyda y Huesca 7:30 m.
NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelo-
na lo 7 y 21 de Novembre y lo 5 y 19 de Diciembre del
corrent any. Los de Cuba surten d'aquesta Administració
lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.
Altra. — Deu tenir present que tots los vapors que
conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també co-
rreo.

SORTIDAS
Per Barcelona a las 5:00 m.
Per id. a las 9:00 t.
Per Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Per id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
Per Tarragona, directe a las 7:00 n.
Per Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarraasa y
sas línias a las 8:00 m.
Per Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongas,
Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las
4:00 t.
Los pobles servits per penons a las 9:00 m.
NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, An-
dalucía y Extremadura, que se deposita en los buxos
després de la sortida del correo de Madrid, se lliura
sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Barcelona la institució de los Arts Gráficos de Cas-
tilla, haventse rebut varias adhesiones d'importantes
casas de la talle de la Llibreria, estableixes en las cuatro
provincias catalanas.
Pròximament se convocarà una reunió general de
tots los talls catalans, ab objecte de realisar l'annua-
rio.

Terminades que se semblava de lo fet per lo (so-
per francos el repetirse nos ajudats malais y terribles
Madagascar, y ab lo noble y quida li de evitar nos
tres que forma de Filipinas las grans molestias d'un
lloch visitat y postat preservar a molts d'una mort.
certa, lo President y l'Secretari de la Comissió Pro-
vincial de la Gran Roja a Barcelona, están fent res-
toreu sempre que sia un les de institució d'un Saca-
tor a Adan en la mateixa forma que la establerta en
la Península per dita Asociación y de conformitat ab
las indicaciones que se li han fet per las respecta-
bles personalitats, com son los señores Pare R. No-
bell, ministro de Fomento, y don Saturnino Ximénez,
edificants residents en la localitat a Adan.

Dio un colera de l'any: «Se us ha assegurat que la gran companyia de
estrella que actua en el Teatro Fortuny de Reus,
oprita un abono de cinco funcions en el festejo. Punt-
ual d'aquesta oferta, para acobir los compromisos de
companyia que está actuant en lo mateix.
Lo que cas de que los un fets la vigüera de la ciutat
companyia, aquesta posada en escena las operas «La
Dolorosa» y «Martina» y las mltiples zarzuelas del repar-
tori.

De totas veras desafortunats se congnue la noticia.
«El Globo» dia que alguns dies se mostran re-
focos de que lo de la gran de Filipinas se redoblexi a
un «tímo».
«Això, això, això lo colera, se una tonteria. Disculpi
la pau es tant com deturar la guerra».
Valencia l'últim gasse d'ahir ministerial. Ventura a
le li qui tindrà també l'habedó ens espantadissim!

SECCIÓ OFICIAL

La Palma

Per no estar inscrita cap de las obras que se fan
en lo local d'apostes social y per haverse demanat
gran número de sortes, la Junta de Guberna de delimita-
tió d'algunes par tel present mes la entrada trancos de
dats.
Reus 15 Desembre 1897. — Lo Secretari.
Registre civil
deis dies 18 y 19 de Desembre de 1897.
Joseph Gascau Milla, de Bruns y Paus.
Matrimoni
Rafel Ferré Jové, ab Maria Batalla Martí.
Desponsament
Magdalena Sugranyes Nogué, 1 mes, Horts de